

Dekanat Wołkowysk Osada znana od XV w. jako miasteczko królewskie powiatu wołkowyskiego województwa nowogródzkiego Wielkiego Księstwa Litewskiego, w wieku XVI Porozowo uważano za „miasto na prawie litewskim”. W 1523 r. otrzymało prawo magdeburskie. Od roku 1795 po trzecim rozbiórze Rzeczypospolitej znalazło się w składzie Imperium Rosyjskiego jako własność państwowa powiatu wołkowyskiego guberni grodzieńskiej. Po odzyskaniu przez Rzeczpospolitą Polską w 1918 r. niepodległości aż do roku 1939 znowu powróciło w skład Polski jako miasteczko w/w powiatu, ale województwa białostockiego. Na mocy paktu Ribbentrop-Mołotow przyłączono do ZSRR i od listopada 1939 r. należy do BSRR, od 15 stycznia 1940 r. wioska staje się centrum rejonowym obwodu brzeskiego. W kwietniu 1958 roku Porozowo otrzymało status osiedla typu miejskiego, od 20 stycznia 1960 r. należy do rejonu swisłockiego obw. grodzieńskiego.

Kościół św. Michała Archaniola wzniesiony został tu w 1460 r. przez właścicieli Porozowa. Według innych źródeł, kościół zbudował Rymowid, dziedzic Porozowa w 1460 r. pierwotnie pod wezwaniem Narodzenia NMP. W 1511 r. fundacja została zatwierdzona przez króla polskiego Zygmunta I. † W roku 1767 starożytny kościół spłonął podczas pożaru. Został odbudowany przed rokiem 1769 dzięki staraniom ks. Jerzego Cywińskiego ze środków generała wojsk litewskich Antoniego Kazimierza hr. Tyszkiewicza i w tym samym roku został poświęcony pw. świętych Piotra i Pawła.

Była to podmurowana drewniana świątynia o jednej wieży, prezbiterium flankowały dwie zakrystie. Pierwszy poziom wieży-dzwonnicy wieńczyły rzeźby świętych Piotra i Pawła na cokołach. Pod kościołem mieściły się dwa murowane podziemia: jedno pod prezbiterium – mauzoleum Zawiszów, rejentów trockich; drugie przed ołtarzem. Wszystkie cztery ołtarze były namalowane iluzjonistycznie. W trójkondygnacyjnym ołtarzu głównym mieścił się obraz Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w otoczeniu figur świętych Piotra i Pawła, na górze „Opatrzność Boża” w obłokach i promieniach. Po lewej stronie znajdował się dwupoziomowy boczny ołtarz Niepokalanego Poczęcia NMP (w drugiej kondygnacji obrazu nie było). Kolejne dwa dwukondygnacyjne ołtarze mieściły się za balustradą: z prawej – ołtarz św. Anny z obrazem św. Piotra u góry, z lewej – ołtarz Matki Bożej Różańcowej z obrazem św. Tadeusza na drugim poziomie (w 1796 r. w ołtarzu mieścił się obraz Matki Bożej z Jezusem w szacie oraz obraz Imienia Maryi). Na chórze znajdowały się dziesięciogłosowe organy. W dwukondygnacyjnej dzwonnicy umieszczono trzy dzwony.

Przy świątyni istniała ołtaria, ufundowana przez podstolego brasławskiego i podstarostę brzeskiego Jana Bienklewskiego. Od dawna działał tu też szpital, plac pod który ofiarowali Massalscy, budynek zaś wznosili proboszczowie. Od roku 1751 za pozwoleniem udzielonym przez Rzym w parafii działało Bractwo Różańcowe, do parafii należały też cztery karczmy.

W 1797 roku drewniana świątynia spłonęła od uderzenia piorunu, aż do roku 1828 nabożeństwa były odprawiane w tymczasowej kaplicy. Świątynia ponownie została poświęcona pod tytułem św. Piotra i Pawła, wewnątrz znajdowały się trzy ołtarze: główny – Wniebowzięcia NMP, lewy boczny – św. Tadeusza i św. Tekli, prawy – Matki Bożej Różańcowej. Obok kaplicy na czterech słupkach stała dzwonnica. W roku 1825 z funduszy rejenta trockiego Ksawerego Zawiszy i Tomasza Zawiszy przy wsparciu parafian oraz ówczesnego proboszcza ks. Michała Grobowieckiego w Porozowie rozpoczęto budowę nowej murowanej świątyni w stylu klasycystycznym wg projektu architekta Ciunkiewicza. Kościół został wybudowany w roku 1828, datę wyrzeźbiono na kamieniu z prawej strony od wejścia. Świątynię poświęcono pod nowym tytułem – św. Michała Archanioła, dokonał tego dziekan wołkowyski i pleban zelwiński ks. Ignacy Tarwid dn. 28 września tego samego roku. Od 1830 roku przy kościele rozpoczęła swe działanie szkoła parafialna.

Nowo zbudowana świątynia jest murowana. Jest to kościół bezwieżowy i bezapsydny, prostokątny w podstawie z wewnętrznymi zakrystiami. Dwuspadowy dach pokryto blachą, jest on zakończony niedużą dwukondygnacyjną kopułą nad fasadą, na którą umieszczono napis „BÓG NASZĄ UCIECZKĄ”.

Na początku na ścianie ołtarzowej umieszczono Ukrzyżowanie, z lewej stał ołtarz św. Tekli (na górze umieszczono obraz Matki Bożej), z prawej strony znajdował się obraz Niepokalanego Poczęcia NMP.

Rok później na antependium ołtarza głównego umieszczono herby Bukowickich. W roku 1840 ołtarz główny był czterokolumnowy, pomiędzy kolumnami stały figury czterech Ewangelistów, w centrum – obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem. Ołtarze boczne były dwukondygnacyjne: lewy poświęcony Matce Bożej, obraz ten zasłaniano obrazem św. Józefa, u góry zaś wisiał obraz św. Antoniego; prawy był poświęcony Panu Jezusowi, w centrum wisiało ukrzyżowanie (Jezus w srebrnej cierniowej koronie) w otoczeniu figur świętych Piotra i Pawła, u góry – obraz Pana Jezusa w cierniowej koronie. Podłoga w kościele była wykonana z cegły.

Wnętrze świątyni wieńczył drewniany sufit, upiększone ono było XVIII-wiecznymi rzeźbionymi barokowymi ołtarzami, w centrum ołtarza umieszczono obraz Matki Bożej Porozowskiej, namalowany w 1937 roku przez znanego malarza Piotra Siergijewicza, u góry - obraz tytułowy

św. Michała Archaniola. Na mensie ołtarza ustawiono figury świętych biskupów Augustyna (z lewej) oraz Ambrożego. Ołtarze boczne były dwukondygnacyjne. W lewym umieszczono obraz Trójcy Przenajświętszej i św. Dominika z różańcem w ręku, u góry umieszczono obraz św. Marii Magdaleny, a także figury Jezusa Ubiczowanego i Matki Bożej, w prawym – obraz Najświętszego Serca Pana Jezusa, u góry – Matki Bożej Szkaplerznej oraz figury świętych Piotra i Pawła. Na bocznych ścianach umieszczono duże obrazy świętego Wincentego (z lewej) oraz św. Franciszka. Przy prawej ścianie świątyni jeszcze w latach 80. ub.w. stał drewniany pomalowany na biało barokowy ołtarz, pochodzący z XVIII wieku, potem został wywieziony dokądś. Nad wejściem do kościoła wznoszą się chory, na których znajdowały się organy, wykonane w 1897 roku przez Edwarda Krukowskiego ze środków, zebranych przez ówczesnych parafian na czele z ks. Janem Każarnowiczem.

Teren przykościelny jest otoczony kamiennym murem, wejście główne stanowi brama-dzwonnica, zbudowana pomiędzy latami 1830-1840. Znajdują się w niej cztery dzwony, na których są wykonane w płaskorzeźbie obrazy tematyczne. Dzwony wykonano w roku 1749. Przy kościele znajdowała się kaplica czaszek, obecnie jest wykorzystywana jako przechowywalnia. Przy kościele postawiono również krzyże misyjne: redemptorystów (9–17 VI 1990) oraz franciszkanów (16–24 X 2004).

Przed II wojną światową liczba wiernych parafii porozowskiej wynosiła ponad 6500 osób. Do parafii w XVIII wieku należała też kaplica w Janowszczyźnie, a w XIX w. – kaplice w Studzienikach i na miejscowym cmentarzu. W tym czasie kaplica w Janowszczyźnie już się nie wspomina. Kaplica cmentarna została poświęcona przez ks. M. Grabowieckiego ok. roku 1830, niestety, do dnia dzisiejszego się nie zachowała. Zachowała się natomiast niewielka kapliczka przydrożna, zbudowana na pocz. XX wieku na wysokim pagórku w drodze prowadzącej do Nowego Dworu u wylotu z Porozowa.

Prawdopodobnie, już na początku wojny ZSRR z hitlerowskimi Niemcami władze radzieckie zabrały wzniosły budynek plebanii. W powojennym czasie proboszcz porozowski ks. Jan Sławiński mieszkał w drewnianym domu przy kościele, lecz w 1958 r. i ten budynek zabrano, tym razem przeznaczono go na bibliotekę publiczną, obecnie mieści się tam Dom Polski. Kościół w Porozowie na szczęście był czynny również w czasach wojującego ateizmu, od lat 70. ub.w. posiada statut zabytku architektury.

Klasztor franciszkanów założono w Porozowie 27 maja 1992 roku, jest pw. św. Michała Archaniola. Mieści się na terenie nowej plebanii, zbudowanej w 1988-89 II.

Obecnie do parafii porozowskiej należy kaplica w Bobrownikach Wielkich, Worobiejkach, Nowosiólkach, Studzienikach oraz Szuryczach.